

# Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 14.

Vydána dne 27. března 1930.

Obsah: 29. Nařízení, jímž se provádí zákon o ochraně dětí v cizí péči a dětí nemanželských.

## 29.

### Vládní nařízení

ze dne 14. března 1930,

jímž se provádí zákon o ochraně dětí v cizí péči a dětí nemanželských.

Vláda republiky československé nařizuje podle zákona ze dne 30. června 1921, č. 256 Sb. z. a n., o ochraně dětí v cizí péči a dětí nemanželských:

### ČÁST I.

#### Ustanovení organizační.

##### § 1.

Které děti požívají ochrany a kdo vykonává cizí péči.

(1) Děti v cizí péči (ošetřovanci, schovanci), požívající ochrany podle zák. č. 256/1921 Sb. z. a n., jsou děti manželské i nemanželské do dokonání 14. roku věku, jež jsou v jiné péči než u otce nebo matky, ať za plat či bezplatně.

(2) Nenáleží sem však:

a) děti, které jsou v péči pod veřejným dozorem, upraveným zvláštními zákony nebo nařízeními, jako na př. děti požívající státní péče v zemi Slovenské a Podkarpatoruské a podobně,

b) děti, jež jsou v cizí péči jen přechodně za zvláštními účely, jako je docházka do školy v jiném místě, než v bydlišti rodičů, pobyt za příčinou prázdninové zotavené, pobyt v nemocnicích, ústavech léčebných a podobně.

(3) Cizí péči může vykonávat:

a) osoba fyzická (pěstoun),

b) ústav. Ústavem podle tohoto vládního nařízení rozumí se zařízení, jehož účelem je

nahrazovati nedostatek řádné péče vlastních rodičů pro větší počet dětí, než může převzít do řádné péče pěstoun (§ 6), nejméně však pro 10 dětí (sirotčince, výchovny, dětské domovy, útulky a pod.).

(4) Nemanželskými dětmi v péči vlastních rodičů, požívajícími ochrany podle zák. č. 256/1921 Sb. z. a n., jsou děti nemanželské do dokonání 14. roku, ať jsou v péči obou rodičů žijících ve společné domácnosti, či jen jednoho z nich.

##### § 2.

Dozorčí úřad nad péčí mimoústavní i ústavní.

(1) Dozor na děti uvedené v § 1, odst. 1. a 4., jsou-li v péči mimoústavní, přísluší: v zemi České a Moravskoslezské okresnímu soudu, jenž má pravomoc ve věcech poručenských, v zemi Slovenské a Podkarpatoruské poručenskému (sirotčímu) úřadu I. stolice, příslušnému podle místa trvalého pobytu dítěte. (V tomto nařízení jsou zvány dozorčími úřady.) V této své činnosti je podroben okresní soud (poručenský úřad I. stolice) dohledu vyšších soudů (poručenských úřadů) a ministerstva spravedlnosti.

(2) Dozor na děti v cizí péči ústavní vykonává zemský úřad a v nejvyšší stolici ministerstvo sociální péče. Tímto dozorem na děti v cizí péči ústavní nejsou dotčena zákonná ustanovení o pravomoci poručenských soudů a poručenských úřadů.

##### § 3.

Přenositelnost výkonu dozoru na Okresní péči o mládež.

(1) Přednosta dozorčího úřadu přenese vykonávání náležejícího mu dozoru na Okresní péči o mládež, ustavenou v jeho obvodu podle



směrnice vydaných ministerstvem sociální péče, projeví-li s tím Okresní péče svůj souhlas a lze-li od ní očekávati úspěšné plnění tohoto úkolu.

(2) Jsou-li v okrese zřízeny Okresní péče o mládež pro děti jednotlivých národností, jest rozdělení jejich působnosti podle národnosti rozhodným i pro přenesení výkonu dozoru.

(3) Přenesení výkonu dozoru na Okresní péči o mládež nedotýká se ostatního oboru působnosti, který tato vykonává na základě svých stanov.

(4) Nebylo-li vykonávání dozoru přeneseno na Okresní péči o mládež, přísluší jí oproti tomu právo dohlédací stížnosti.

(5) Vyšší soudy (poručenské úřady) rozhodují mocí svého dohlédacího práva také o tom, jsou-li tu podmínky přenesení dozoru.

(6) Byl-li výkon dozoru přenesen na Okresní péči o mládež, omezí se dozorčí úřad na všeobecný dohled, schvalování dozorčích důvěrníků (§ 4, odst. 3.), na rozhodování o stížnostech podaných proti opatřením Okresních péčí o mládež (§ 20, odst. 1.) a na jiné úkony vyhrazené mu tímto nařízením. Všechny ostatní úkoly obstarávají Okresní péče o mládež, na něž byl výkon dozoru přenesen, za vhodné součinnosti ostatních organisací pečujících o mládež v jejich obvodu.

(7) V městech, kde v den vyhlášení tohoto vládního nařízení, jsou zřízeny městské úřady pro péči o mládež, přeneše přednosta dozorčího úřadu výkon dozoru nad dětmi v cizí péči a dětmi nemanželskými, na generální poručenství, zřízená obcí nebo jinými korporacemi v obvodu jejich působnosti podle §u 208 obecného občanského zákona, při čemž má dbáti toho, aby dítě, nad nímž se dozor přenáší, patřilo k okruhu poručenců (opatrovanců), pro něž generální poručenství bylo určeno.

(8) Nelze-li očekávati s jistotou, že by některá Okresní péče o mládež úspěšně plnila úkol dozoru, nebo nechce-li úkol ten převzít, nebo není-li jí v okrese vůbec, zřídí dozorčí úřad — po slyšení příslušného zemského ústředí péče o mládež — k účelu tomu pomocnou komisi, jejímiž členy jmenuje z řad sociálních pracovníků osoby zvláště způsobilé a ochotné úkol ten plniti. Do komise jest přibrati zejména zástupce zemského ústředí péče o mládež, zástupce okresního výboru a zástupce úřadů (orgánů) státní školské správy v okrese. Přibrání zástupcové bud' tež vzati pokud možno z osob bydlících v obvodu

dozorčího úřadu. Dozorčí úřad komisi tu zruší, odpadnou-li skutečnosti, které byly příčinou jejího zřízení.

(9) Všechna ustanovení tohoto nařízení týkající se Okresních péčí o mládež platí obdobně o generálních poručenstvích zřízených obcemi nebo jinými korporacemi v obvodu jejich působnosti podle ustanovení odst. 7. a také o pomocných komisích zřízených podle odst. 8.

#### § 4.

Dozorčí důvěrníci pro přímý výkon dozoru; jejich výběr a kdo je jmenuje.

(1) Přímý dozor na děti v cizí péči a děti nemanželské vykonávají dozorčí důvěrníci.

(2) Dozorčím důvěrníkem může býti ustanovena jen osoba svéprávná, tělesně i duševně zdravá, mravně zachovalá, bezúhonné pověsti, která má potřebné k tomu schopnosti, vzdělání a porozumění. Ani zaměstnání, ani jiné životní poměry nesmí býti na závadu účinnému vykonávání této povinnosti.

(3) Dozorčí důvěrníky jmenuje dozorčí úřad. Je-li výkon dozoru přenesen na Okresní péči o mládež, přísluší jí také jmenovati dozorčí důvěrníky s výhradou schválení dozorčího úřadu.

(4) Při výběru jest přihlížeti zvláště k poručníkům z povolání, sociálním pracovníkům, jakož i úředníkům, činovníkům a důvěrníkům Okresních péčí o mládež i jiných podobných sdružení; v zemi Slovenské a Podkarpatské také k veřejným poručníkům.

(5) Za dozorčí důvěrníky bud' te ustanoveny především osoby, které bydlí v témže místě a náležejí téže národnosti a témuž náboženskému vyznání, jako děti, nad nimiž jest jim vykonávati dozor.

(6) Dozorčí úřad vezme jmenované dozorčí důvěrníky do slibu a potvrdí jeho vykonání na legitimaci, která dozorčím důvěrníkům bude vydána, aby se jí mohli prokázati při výkonu své funkce.

(7) Ustanovení dozorčím důvěrníkem bud' odvoláno, je-li změna v osobě dozorčího důvěrníka z vážných důvodů nutná. Státi se tak musí zvláště také tehdy, pokládá-li to dozorčí úřad za potřebné. Sproštěný dozorčí důvěrník je povinen vrátiti legitimaci. Rovněž je povinen ji vrátiti, zřekne-li se své působnosti. Chce-li tak učiniti, jest povinen ohlásiti to měsíc napřed, leč by mu důvody toho nebyly včas známy.



(8) Jmenování dozorcích důvěrníků uveřejní se v Úředním věstníku okresního úřadu, vydává-li jej tento, a vyhlásí obvyklým způsobem (vývěskem na obecní desce a pod.) v obcích, na něž se vztahuje jejich působnost.

## § 5.

### Dozor na péči ústavní.

(1) Dozor na ústavy, které mají ve své péči děti, požívající ochrany podle tohoto nařízení, vykonává zemský úřad.

(2) K výkonu tohoto dozoru přibere si zemský úřad zemská ústředí pro péči o mládež, zřízená v obvodu jeho působnosti podle vzoru stanov, schváleného ministerstvem sociální péče, jestliže s opatřením tím souhlasí a lze-li od nich očekávati úspěšné plnění tohoto úkolu. Proti rozhodnutí zemského úřadu lze se odvolati k ministerstvu sociální péče.

(3) Jsou-li ústředí ta zřízena v zemi pro děti jednotlivých národností, jest toto rozdělení jejich působnosti podle národnosti rozhodným i pro přenesení výkonu dozoru.

(4) V zemi Slovenské a Podkarpatoruské zřídí zemský úřad pro tento úkol, pokud tam nebude podobných zemských ústředí péče o mládež, pomocný sbor, do něhož jmenuje osoby zvláště k tomu způsobilé z řad sociálních pracovníků. Zejména jmenovati je členem tohoto sboru zástupce zemského výboru a některého funkcionáře pověřeného výkonem státního dozoru na školy v zemi.

(5) Zemská ústředí péče o mládež pověřená dozorem na péči o děti v ústavech, vykonávají tento úkol pod dohledem zemských úřadů.

## ČÁST II.

### O úředních povoleních přijímati děti do cizí péče.

## § 6.

### Podmínky povolení i odepření (odvolání) u osob fyzických.

(1) Osoba fyzická, která chce přijmouti do své péče cizí dítě, a to trvale, musí si vyžádati povolení dozorcího úřadu, v jehož obvodu má své bydliště. Je-li výkon dozoru přenesen na Okresní péči o mládež, přísluší jí také právo uděleti neb odvolávat toto povolení. Proti jejímu rozhodnutí přísluší však právo stěžovati si k úřadu dozorcímu nejen tomu, kdo se povolení toho domáhá, ale každému, kdo má zájem o řádnou péči o dítě. Povolení

toho nepotřebují poručník ani příbuzní, kteří za souhlasu poručenského soudu nebo poručenského úřadu I. stolice převzali dítě, podrobené moci poručenské, do vlastní péče. Nebylo-li možno vyžádati si povolení dříve, než dítě bylo přijato do péče, musí býti za ně žádáno dodatečně do 15 dnů počítajíc ode dne převzetí dítěte.

(2) Za povolení podle odst. 1. možno žádati ústně nebo písemně.

(3) Povolení udělí se jen osobám, jejichž osobní vlastnosti a rodinné, zdravotní, majetkové a bytové poměry poskytují záruku, že jsou s to, aby řádně a svědomitě plnily povinnosti, které na se berou. Osoby ty musí býti též národnosti a téhož náboženského vyznání, jako dítě, jež se jim do péče odevzdává.

(4) Povolení nesmí býti uděleno osobám, u nichž nelze očekávati řádné výchovy a řádného opatření dítěte, zvláště osobám, které:

a) nejsou bezvadné po stránce mravní (opilství, nemravný život a pod.), anebo žijí ve společné domácnosti se členy rodiny, kteří jsou podobně úhonní;

b) jichž tělesný nebo duševní stav, nebo stav členů jejich rodiny mohl by ohrožovati výchovu nebo zdraví ošetřovance (ehovance);

c) nemají prostředků potřebných k vlastní obživě a jsou odkázány na veřejnou podporu;

d) mají zaměstnání, které jim znemožňuje náležitou péči o dítě;

e) nemají stálého bydliště nebo zdravého a přiměřeně prostranného bytu k umístění dítěte;

f) jsou sešlé věkem nebo

g) u nichž jest se důvodně obávati, že by dítěte zneužily k výdělečné práci, žebrotě a pod.

(5) Dříve než se o povolení rozhodne, třeba vyšetřiti náležitě všechny závažné okolnosti. Není-li závady, udělí se povolení vydáním pěstounské knížky; v ní potvrdí pěstoun, že vzal na vědomost povinnosti, spojené s výkonem péče o cizí dítě, a že je chce řádně plniti.

(6) Povolení může býti odvoláno, jestliže se poměry pěstounovy změnily tak, že nezaručují řádné péče o cizí dítě, nebo, když pěstoun povinností svých svědomitě neplní. Odvolati povolení může také dozorcí úřad, i když je výkon dozoru přenesen na Okresní péči o mládež. Je-li toho třeba, budiž učiněno ihned opatření, aby dítě bylo svěřeno jiné vhodné péči.



## § 7.

Povšechné povolení neb odnětí povolení při péči ústavní.

(1) Ústav, který chce přijímati do své péče děti, na něž se vztahuje ustanovení tohoto nařízení (§ 1), musí míti k tomu povolení.

(2) Udělení toto povolení přísluší zemskému úřadu, v jehož obvodu působnosti má ústav sídlo. Zemskému úřadu přísluší také schváliti řád (stanovy) ústavu.

(3) Podmínkou povolení jest, že ústav má všechny náležitosti, jež plně zaručují, že bude dětem nahrazen nedostatek řádné péče vlastní rodiny.

(4) Ústavní řád (stanovy) musí zejména obsahovati zevrubná ustanovení:

a) o účelu ústavu a o prostředcích, jakými se ho má dosíci,

b) kdo je majitelem a vydržovatelem ústavu, jak se opatřují hmotné prostředky na jeho vydržování a kdo hradí případný schodek,

c) jak jest upravena organisace a správa ústavu,

d) jak jest zabezpečena účelná péče o chovance po stránce hmotné i výchovné.

(5) Ústav musí býti upraven a zařízen po stránce hospodářské, technické, zdravotní i výchovné tak, aby plně vyhovoval svému účelu.

(6) Má-li ústav vlastní školu, která poskytuje chovancům potřebné výchovy školské, musí vykázáti podmínky, jež jsou stanoveny zákonnými předpisy školskými.

(7) Zemský úřad může odníti ústavu právo přijímati děti do své péče dočasně nebo trvale, jestliže ústav, ač byl dvakráte zemským úřadem vyzván, neodstraní do stanovené lhůty podstatných závad, které vylučují dosažení jeho účelu.

## ČÁST III.

Jak se vykonává dozor na děti v péči osob fyzických.

## § 8.

Dočasné propuštění z dozoru.

(1) Účelem dozoru na děti v cizí péči a na děti nemanželské je zabezpečiti, aby bylo pečováno o ně tak, aby se mohly řádně vyvíjeti tělesně, rozumově a mravně.

(2) Za příznivých okolností mohou býti dozorcím úřadem z dozoru do odvolání vyňaty děti, které jsou v péči příbuzných nebo poručníka.

## § 9.

Povinnosti pěstounů.

(1) Pěstouni jsou povinni pečovati o dítě jim svěřené jako pečují svědomití rodiče o své vlastní dítě a poskytovati mu veškeré potřeby životní, jako byt, stravu, oděv a přiměřené prostředky léčebné, nejsou-li tyto potřeby dodávány těmi, kdo jsou k tomu povinni nebo se k tomu zavázali, jakož i poskytovati dítěti náležitou domácí výchovu.

(2) V péči o dítě jsou pěstouni (rodiče dětí nemanželských) povinni podřídit se doзору podle ustanovení tohoto nařízení, umožňovati jeho výkon orgánům dozorcím a dbáti jejich pokynů.

(3) Zejména jsou povinni oznámiti převzetí dítěte ve svou péči ihned dozorcímu důvěrníku, po případě dozorcímu úřadu, v jehož obvodu bydlí, nebo příslušné Okresní péči o mládež pověřené výkonem dozoru.

(4) Stejně jsou povinni oznámiti, když dítě ve své péči podržeti nemohou neb nechťejí, když dítě zemře, nebo z jakékoliv jiné příčiny z jejich péče vystoupí, stane se nezvěstným nebo, je-li třeba zvláštního opatření dozorcího úřadu nebo příslušné Okresní péče o mládež pověřené výkonem dozoru.

(5) Podobné oznámení mají učiniti pěstouni (rodiče nemanželských dětí), když se hodlají s dítětem přestěhovati, a to dozorcímu úřadu, pokud se týká Okresní péči o mládež pověřené výkonem dozoru, v jejímž obvodu působnosti dosud bydlí; po přestěhování pak dozorcímu úřadu nebo Okresní péči o mládež, do jejíhož obvodu se přestěhovali.

(6) Oznámení podle odst. 3.—5. musí býti učiněna bez zbytečných průtahů, nejdéle však do patnácti dnů.

(7) Mají-li pěstouni (rodiče dětí nemanželských) za to, že pokyny dozorcího důvěrníka odporují zákonu nebo nejsou v zájmu dítěte, mohou se obrátiti o rozhodnutí na dozorcí úřad, pokud se týká na Okresní péči o mládež pověřenou výkonem dozoru.

(8) Mají-li pěstouni (rodiče dětí nemanželských) dítě ve své péči za plat poskytovaný z prostředků veřejných, jsou povinni dbáti též pokynů, které vydávají příslušné orgány veřejné péče o mládež.



## § 10.

Jak míti v patrnosti děti, pěstouny a dozorčí důvěrníky.

(1) Dozorčí úřad neb Okresní péče o mládež pověřená výkonem dozoru má míti v patrnosti:

a) děti v cizí péči a děti nemanželské, které podléhají jejich dozoru podle tohoto nařízení,

b) osoby, jež na svou žádost byly uznány za způsobilé míti cizí děti ve své péči,

c) dozorčí důvěrníky ustanovené k vykonávání místního dozoru v okrese.

(2) O každém dítěti v cizí péči a o každém dítěti nemanželském sepíše se popisný list dvojmo, jeden pro dozorčí úřad nebo Okresní péči pověřenou výkonem dozoru a jeden pro dozorčího důvěrníka. V popisném listě vyznačí se všechny poměry dítěte a pěstounů, které mají význam pro účely ochrany.

(3) Přejde-li dítě do obvodu působnosti jiného dozorčího důvěrníka, odevzdá dřívější dozorčí důvěrník novému popisný list, vyznačiv v něm nastalé změny, a ohlásí je zároveň dozorčímu úřadu, pokud se týká Okresní péči o mládež pověřené výkonem dozoru. Přejde-li dítě do obvodu působnosti jiného dozorčího úřadu, odevzdá dřívější dozorčí úřad oba popisné listy spolu s příslušnými spisy, vedou-li se odděleně (§ 25), novému úřadu dozorčímu, který si je buď ponechá nebo zašle té Okresní péči o mládež, která je příslušná k výkonu dozoru. Bylo-li přenesení výkonu dozoru odvoláno, jest Okresní péče o mládež povinna zaslati popisné listy dozorčímu úřadu.

(4) Těmito ustanoveními nejsou dotčeny předpisy o vedení evidence poručenstev u poručenských soudů a poručenských úřadů.

## § 11.

Povinnosti dozorčího důvěrníka.

(1) K usnadnění svého úkolu vede dozorčí důvěrník v patrnosti všechny důležitéjší zjevy, významné pro vývoj dětí svěřených jeho dozoru a důležitéjší skutečnosti, z nichž lze posouditi spolehlivost a svědomitost osob, jež děti ty přijaly ve svou péči.

(2) Zejména je povinen:

a) vésti v patrnosti všechny děti přikázané jeho dozoru a jejich poměry osobní a znamenávati významnější údaje o jejich stavu a vývoji tělesném, rozumovém i mravním, a jsou-li školou povinny, též o školní docházce, prospěchu a chování. Rovněž má za-

znamenávati i jiné důležité skutečnosti, které shledal při občasných prohlídkách,

b) probouzeti v rodinách porozumění pro péči o cizí děti a míti v patrnosti všechny osoby, jež jsou v obvodu jeho působnosti způsobilé a ochotny přijímati cizí děti ve svou péči, aby mohl podle potřeby podati návrh, by jim bylo uděleno k tomu potřebné svolení,

c) obeznámiti se se všemi zákony, nařízeními, řády, instrukcemi, stanovami a pod., které se týkají ochranné péče o mládež a vykonávání dozoru a opatřiti si i jiné důležité vědomosti k usnadnění svého úkolu, při čemž mají mu býti nápomocny úřady a orgány jemu nadřízené,

d) uschovávat korespondenci, týkající se dozorčí činnosti, zejména návrhy podané úřadu dozorčímu, Okresní péči o mládež, pověřené dozorem nebo jinému úřadu,

e) rodinné a osobní poměry, které seznal vykonávaje svůj úkol, zejména za prohlídky v domácnosti, sdělovati jen dozorčímu úřadu, pokud se týká příslušné Okresní péče o mládež pověřené dozorem, jinak ale zachovati o nich naprostou mlčenlivost. Tím nejsou dotčeny předpisy, podle kterých je dozorčí důvěrník povinen úřadu nebo soudu činiti sdělení.

## § 12.

Styk s dětmi a pěstouny.  
Návštěvy a prohlídky.

(1) Dozorčí důvěrník má býti v přímém a častém styku s dětmi podrobenými jeho dozoru, aby mohl bedlivě sledovati, zda se pěstouni (rodiče) o ně svědomitě starají a poskytují jim, čeho potřebují k zdravému vývoji tělesnému i duševnímu.

(2) K tomu cíli náleží mu navštěvovati byty pěstounů (rodičů), prohlížeti místnosti určené dětem k obývání i děti samy, žádati na pěstounech (rodičích) vysvětlení o poměrech dětí, o jejich umístění, výživě, ošetřování a výchově, o jejich stavu tělesném, rozumovém i mravním, a jsou-li ve věku školou povinným, o docházce školní, prospěchu a chování. Prohlídky takové má vykonávati podle potřeby, nejméně však jednou za měsíc. Při tom má si počínati tak, aby si získal důvěry jak pěstounů, tak i dětí, na něž dozírá.

(3) Jde-li o děti v cizí péči anebo nemanželské děti, které vůbec nemají trvalého pobytu (kočující), je oprávněn vykonávati svou působnost i ohledně nich; jako dozorčí úřad povolán je tu k rozhodování okresní soud nebo poručenský úřad I. stolice místa dočasného pobytu.



## § 13.

Jak odpomáhati zavadám.

(1) Shledá-li dozorčí důvěrník poměry, jež jsou na zavadu zdárnému vývoji dítěte, postará se, pokud možno, sám svou radou a pomocí o vhodnou nápravu. Není-li to však možno, zvláště proto, že jde o závady závažnější, podá o tom zprávu s příslušným návrhem úřadu dozorčímu nebo Okresní péči o mládež pověřené výkonem dozoru.

(2) Shledá-li zejména, že pěstoun nemá způsobilosti pečovatí řádně o děti jemu svěřené, nebo že přes důtklivé upozornění a napomenutí povinností svých neplní, že dítě zanedbává, jeho zdraví si nehledí, do školy je neposílá, zle s ním nakládá nebo ho zneužívá k výdělečné práci, žebrotě nebo pod., podá odůvodněný návrh, aby bylo pěstounu odňato právo míti cizí dítě v péči, a navrhne, co se má státi s dítětem. Je-li tělesná nebo mravní bezpečnost dítěte bezprostředně ohrožena a je-li se důvodně obávati, že pomoc nadřízeného orgánu přijde pozdě, může dítě pěstounovi odníti sám a svěřiti je jiné péči vhodnější. Jest však povinen oznámiti to ihned dozorčímu úřadu, pokud se týče příslušné Okresní péči o mládež pověřené výkonem dozoru se žádostí, aby jeho opatření bylo schváleno.

(3) Shledá-li dozorčí důvěrník, že osoby, které jsou povinny dítě vyživovati, povinností svých neplní, má o tom zpravití zákonného zástupce dítěte a dozorčí úřad a v souhlasu s těmito připomenouti povinným osobám, aby plnily svou povinnost.

(4) Jde-li o děti pod mocí poručenskou, nemůže dozorčí důvěrník, vyjímajíc případ nebezpečí prodlení podle odstavce 2., učiniti žádného opatření bez souhlasu poručníka bydlícího v místě, kde je dítě v cizí péči neb dítě nemanželské. Nesouhlasil-li by poručník, musí žádati za rozhodnutí dozorčí úřad.

(5) Vykonáváje své povinnosti je chráněn dozorčí důvěrník podle ustanovení trestního zákona daných k ochraně orgánů veřejné moci.

## § 14.

Vliv dozorčího úřadu na důvěrníky. Občasné schůze důvěrníků.

(1) Úřad dozorčí nebo Okresní péče o mládež pověřená výkonem dozoru svolává podle potřeby dozorčí důvěrníky z okresu k občasným poradám, jichž účelem je pojednati a dohodnouti se o prostředcích, jež by zlepšily

a zdokonalily péči o děti v cizí péči a děti nemanželské.

(2) Je-li v jedné obci ustanoveno několik dozorčích důvěrníků, konejtež důvěrníci občas schůze poradní o běžných otázkách a o potřebách ochrany dětí, které jsou v cizí péči, a dětí nemanželských. Schůze takové svolává a řídí důvěrník pověřený tím od úřadu dozorčího, nebo od Okresní péče o mládež pověřené výkonem dozoru, jimž podává zprávy o výsledku těchto porad.

## § 15.

Lékařský dozor a prohlídky.

Lékařský dozor na děti v cizí péči a děti nemanželské vykonávají orgánové, povolání k tomu podle příslušných předpisů upravujících veřejnou péči zdravotní.

## ČÁST IV.

Jak se vykonává dozor na děti v péči ústavní.

## § 16.

## Účel.

(1) Účelem dozoru na děti v péči ústavní (§ 2, odst. 2., a § 5) je působiti k tomu, aby ústavy vykonávající tuto péči vyhovovaly v celém svém ústrojí všem podmínkám, jichž je třeba ke zdárnému vývoji dětí jim svěřených po stránce tělesné, rozumové i mravní.

(2) Při tom budiž dbáno toho, aby byl ústav co nejméně obmezen ve volné správě. Pokyny dané ústavu obmezujtež se proto zpravidla na opatření, která jsou nezbytná (§ 7, odst. 7.).

## § 17.

Oprávnění orgánů, dozírajících k prohlídkám.

(1) Orgánové dozírající na ústavy (§ 5), jsou oprávněni prohlédnouti si veškeré místnosti ústavů a jejich zařízení, pokud jsou určeny úkolům ústavním, přesvědčiti se o způsobilosti personálu ústavního, o stavu ústavu a poměrech v něm.

(2) Ústavní správa je povinna poskytnouti dozorčím orgánům volný přístup do ústavu a dáti jim veškeré informace, potřebné k tomu, aby mohly nabýti správného názoru, zda ústav pečuje o děti, jak toho vyžaduje jejich zdárný vývoj tělesný, rozumový a mravní. Dozorčí orgány zemských ústředí péče o mládež nebo pomocných sborů zřízených pro tento úkol (§ 5, odst. 2.) vykáží se legitimací potvrzenou zemským úřadem.



(3) Zemská ústředí péče o mládež pověřená výkonem dozoru na děti v péči ústavní nebo pomocné sbory zřízené pro tento úkol podávají zemskému úřadu každoročně nejpozději do konce března zprávu o této dozorčí činnosti a jejich výsledcích za rok minulý. Zpráva ta podává se dvojmo a jeden opis předkládá zemský úřad se svým vyjádřením a příslušnými návrhy ministerstvu sociální péče.

(4) O výsledcích jednotlivých prohlídek ústavů podávají tito orgánové nadřízeným úřadům zprávu jen tehdy, když jim to bylo zvlášť uloženo, nebo když to sami považují za vhodné nebo nutné.

(5) Vykonávání tohoto dozoru bude blíže upraveno instrukcemi, které vydá ministerstvo sociální péče.

#### § 18.

#### Lékařský dozor a prohlídky.

(1) Lékařský dozor na ústavy vykonávají orgánové povolání k tomu podle příslušných předpisů, upravujících veřejnou péči zdravotní.

(2) Ústav má býti zařízen a upraven tak, aby vyhovoval všem požadavkům zdravotnictví a umožňoval zdárný vývoj chovanců po stránce zdravotní.

(3) Správa ústavu je povinna přihlížeti nejen k tomu, aby byly děti podrobeny řádné lékařské prohlídce při vstupu do jeho péče, ale náleží jí také postarati se, aby byli chovanci občas lékařsky prohlíženi, aby byl zjištěn jejich zdravotní stav a aby se jim, jsou-li nemocni, dostalo potřebného lékařského ošetření.

#### § 19.

#### Evidence chovanců; účetnictví a hospodářská správa.

Ústav měž v patrnosti všechny své chovance popisnými lístky s údaji o jejich osobních poměrech; jest také povinen vésti řádné účetnictví a předkládati výroční zprávu o své činnosti zemskému úřadu, pokud se týče zemskému ústředí péče o mládež (pomocnému sboru zřízenému pro tento úkol), na které byl výkon dozoru přenesen.

#### ČÁST V.

#### Ustanovení všeobecná.

#### § 20.

#### Řízení.

(1) Proti opatřením, jež učinila Okresní péče o mládež vykonávající svěřený jí dozor

na děti v péči osob fyzických (v rodinách), možno je stěžovati si ku příslušnému úřadu dozorčímu.

(2) Dozorčí úřady rozhodující o věcech jim přikázaných tímto nařízením, postupují podle zákonů a nařízení o vykonávání pravomoci ve věcech poručenských.

(3) Proti opatřením, jež učinilo zemské ústředí péče o mládež, vykonávající dozor svěřený mu na péči o děti v ústavech, možno podat k příslušnému zemskému úřadu dohládací stížnost.

#### § 21.

#### Záštita oprávnění osob dozorčích. Působení důvěrníků ve věcech poručenských.

(1) Dozorčí úřad, jakož i jiné příslušné úřady jsou povinny zjednatí podle práva průchodu oprávněním orgánů pověřených výkonem dozoru.

(2) Dozorčí úřady mohou použití důvěrníků dozorčích také k jiným úkolům péče poručenské, na př. k vyšetření a podání zprávy, zda-li je třeba změny v osobě poručníka dětí, nacházejících se v cizí péči, nebo dětí nemanželských; nevzejde-li pak z toho zvláštní zatížení, i k výkonu dozoru na částečné sirotky v péči vlastní matky.

#### § 22.

#### Součinnost správy autonomní a správ škol.

(1) Orgány územní samosprávy (obecní, okresní, zemské) jsou povinny spolupůsobiti při provádění zákona; zejména náleží obcím oznamovati dozorčím úřadům, pokud se týče Okresním péčím pověřeným výkonem dozoru, které děti jsou v obvodu obce v cizí péči a které jsou tam děti nemanželské, podávati jim žádané zprávy o těchto dětech, upozorniti dozírající orgán na všechny okolnosti, které se zdají odůvodňovati potřebu zakročení a usnadňovati i jinak výkon ochrany dětí v cizí péči a dětí nemanželských.

(2) Stejnou povinnost podávati žádané zprávy a upozorňovati na potřebu zakročení mají také správy škol, pokud jde o děti školou povinné.

#### § 23.

Okresní péče o mládež pověřené výkonem dozoru jsou povinny o všech opatřeních týkajících se dětí v cizí péči a dětí nemanželských zpraviti podle potřeby příslušný poručenský soud nebo poručenský úřad I. stolice. Povinné.



nost tu mají také dozorčí úřady, pokud by šlo o děti, nad nimiž jim poručenská moc nenáleží.

## § 24.

## Úhrada nákladů.

(1) Dozor na děti v cizí péči a děti nemanželské vykonávají jest tak, aby pokud možno nevznikly žádné nové výdaje.

(2) K úhradě výdajů, jež by přesto vznikly a nemohly býti hrazeny jiným způsobem, může ministerstvo sociální péče přispěti v mezích úvěru, který mu bude k účelu tomu ústavně povolen ve státním rozpočtu.

## § 25.

## Úprava spisů u poručenských soudů (úřadů).

U dozorčích úřadů bud'tež věci dozoru nad dětmi v cizí péči a dětmi nemanželskými, pokud nejsou o dětech těch založeny spisy poručenské, vedeny v rejstříku sběrném. O úpravě spisové platí ustanovení platná pro vedení spisů soudů a poručenských úřadů.

## § 26.

## Roční výkazy a zprávy dozorčích úřadů (Okresních péčí o mládež).

(1) Dozorčí úřady jsou povinny do konce měsíce března každého roku předložiti ministerstvu spravedlnosti služební cestou předepsané výkazy a zprávy o stavu agendy podle tohoto nařízení, ve zprávě shrnouti poznatky učiněné v běžném roce o spolupůsobení orgánů pomocných, zvláště též upozorniti na nedostatky a případně učiniti návrhy na jejich odstranění. Výsledek těchto zpráv shrnou presidenti vrchních soudů (přednostové poručenských úřadů III. stolice) v úhrnnou zprávu a předloží ji dvojmo ministerstvu spravedlnosti. Ministerstvo spravedlnosti sdělí stejnopis zprávy ministerstvu sociální péče.

(2) Jestliže bylo vykonávání dozoru přeneseno na Okresní péči o mládež, jest tato povinna během měsíce ledna podati dozorčímu úřadu dvojmo-výstižnou zprávu o své dozorčí činnosti v roce minulém. Mezi rokem podávají Okresní péče o mládež dozorčímu úřadu zprávy jen tehdy, jsou-li proto zvláštní důvody (na př. změna v osobě poručníka, jiné opatření, jež musí učiniti soud nebo poručenský úřad sám a pod.).

(3) Shledá-li dozorčí úřad některé nedostatky součinnosti Okresních péčí o mládež

pověřených vykonáváním dozoru, oznámí to jejich příslušnému zemskému ústředí k opatření nápravy.

## § 27.

## Trestní oznámení.

Dozorčí úřady, pokud se týče Okresní péče o mládež, oznámí porušení povinností uvedených v § 3 zákona příslušnému okresnímu úřadu k zavedení trestního řízení.

## § 28.

(1) Kdo má v den účinnosti tohoto nařízení v cizí péči dítě podrobené dozoru podle jeho ustanovení, je povinen oznámiti to pod trestními následky § 3 zákona do jednoho měsíce po dnu účinnosti a žádati za povolení potřebné podle § 6 tohoto nařízení.

(2) O ústavech, které mají v den účinnosti tohoto nařízení ve své péči děti, na něž se vztahují jeho ustanovení, má se za to, že obdržely povolení podle § 7, prokáží-li splnění podmínek podle § 7 do roka ode dne, kdy jim bylo vyzvání k tomu doručeno. Jiná ustanovení tohoto nařízení o dozoru na děti v péči ústavní platí pro ně i před uplynutím této lhůty.

## § 29.

## Osvobození od kolků a poplatků.

Všechna právní jednání, podání, listiny a protokoly, jichž třeba je ku provádění zákona, jsou osvobozeny od kolků a poplatků přímých (§ 5 zákona).

## § 30.

(1) V zemi České a Moravskoslezské nebude toto nařízení účinnosti dnem 1. července 1930; v zemi pak Slovenské a Podkarpatské dnem, který bude stanoven vyhláškou ministra sociální péče vydanou v dohodě s ministrem spravedlnosti. Vyhláška ta bude uveřejněna ve Sbírce zákonů a nařízení.

(2) Provedením jeho pověřuje se ministr sociální péče v dohodě s ministrem spravedlnosti a ostatními zúčastněnými ministry.

## Udržal v. r.

|                    |                  |
|--------------------|------------------|
| Dr. Beneš v. r.    | Dostálek v. r.   |
| Dr. Slávik v. r.   | Bradáč v. r.     |
| Dr. Engliš v. r.   | Dr. Czech v. r.  |
| Dr. Dérer v. r.    | Dr. Spina v. r.  |
| Dr. Meissner v. r. | Bechyně v. r.    |
| Dr. Matoušek v. r. | Dr. Franke v. r. |
| Mlčoch v. r.       | Dr. Šrámek v. r. |